DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-3-8>
УДК 378:7.012(045)

Наталія Володимирівна Дерев'янюк
ORCIDiD <https://orcid.org/0000-0003-1172-3282>
кандидат педагогічних наук, доцент, завідувача кафедри дизайну
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія,
м. Запоріжжя, Україна
nataliyader@gmail.com

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ З МЕДІАДИЗАЙНУ

В оглядово-методичній статті висвітлено теоретичний аспект та наведені практичні приклади проєктування освітньо-професійної програми спеціалізації «Медіадизайн». Доведено, що якість професійної підготовки майбутніх медіадизайнерів викликає необхідність формування в студентів необхідних компетенцій, які поєднують знання, навички, уміння; здібності й риси особистості; уміння якісно виконувати професійні обов'язки. Ці компетенції групуються у три блоки: інтегральні, спеціальні та загальні. Набуття майбутніми фахівцями загальних проєктних, креативних, технологічних, комунікативних та інтерактивних компетенцій слід розглядати як результат якісної професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Медіадизайн».

Ключові слова: медіадизайн, дизайн-освіта, освітньо-професійна програма, професійна підготовка, майбутні медіадизайнери, компетентнісний підхід в освіті, компетенції медіадизайнера.

Вступ. Розмаїтість освітньо-професійних програм зі спеціальності 022 Дизайн потребують розробки і постійного корегування складових організаційно-педагогічного забезпечення якісної професійної підготовки майбутніх дизайнерів та медіадизайнерів у вищій школі. Ця потреба зумовлена сучасними тенденціями розвитку дизайн-освіти за напрямком розширення спектру динамічних завдань медіапростору, що вимагає від майбутніх фахівців сформованості низки інноваційних компетентностей з медіадизайну. І. Зязюн (2005) визначає, що ключовим орієнтиром на етапі будь-якого вищого професійного навчання «повинна бути пріоритетна модель професійно-педагогічної компетентності в силу універсальності цього поняття і можливості його варіативного наповнення у відповідності з теоретичним і практичним досвідом». Саме варіативність і залежність змісту професійної компетентності від сучасного стану практики у сфері медіадизайну стають актуалізуючими чинниками подальшого наукового пошуку нових рішень щодо підвищення

якості професійної освіти майбутніх фахівців з медіадизайну.

Аспекти компетентнісного підходу до організації вищої мистецької освіти представлені в багатьох публікаціях вітчизняних та закордонних науковців. Більшість дослідників вказують на розуміння компетентності як складного багатовимірного феномену, який означає переорієнтацію вищої освіти з трансляції знань, вмінь та навичок на формування комплексу компетенцій, які визначаються специфікою діяльності. Вони акцентують увагу на практичних результатах навчання, на важливості навчання у виробничих умовах, на формуванні професійних компетенцій, які означають здатність здобувача освіти до «виживання» на ринку праці, його швидку адаптацію, мобільність, здатність до саморозвитку. Під професійною компетенцією найчастіше розуміють простір соціально-професійного впливу, визначений соціальним статусом, посадою або функціоналом спеціаліста на робочому місці (Зязюн, 2005). О. Овчарук (2010) стверджує, що компетентнісний підхід дає можливість

підготувати майбутніх соціально активних фахівців, здатних до самореалізації, подальшого професійного розвитку відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів якості. С. Чирчик (2017) зазначає, що головною вимогою сучасної мистецької освіти є підготовка компетентного дизайнера зі сформованими професійними компетенціями, які забезпечують здатність особистості до самостійного виконання професійних обов'язків, самоосвіти та її готовність до самоудосконалення (с. 384). Серед завдань моделювання компетентності майбутніх фахівців з медіаосвіти дослідник визначає розробку сучасних освітніх професійних програм та науково-методичних комплексів з навчальних дисциплін професійного циклу (с. 382). А. Максимова утверджує, що компетентнісний підхід до розвитку проєктної культури майбутніх дизайнерів активізує їхню здатність до використання у власній проєктній діяльності теоретичних знань, практичних умінь, а також реалізації особистісних якостей, що забезпечить у майбутньому високу професійну значимість їхніх досягнень (Максимова, 2015. с. 144–155). Серед ключових напрямів професійної підготовки майбутніх дизайнерів до творчої діяльності Л. Оршанський (2020) визначає компетентнісний підхід до організації освітнього процесу. Окрім цього, дослідник наголошує на важливості опори на творчий досвід студентів, варіативність і спрямованість процесу на дослідницьку діяльність. Результатом такої освіти вчений вбачає сформованість високваліфікованого дизайнера, здатного не лише відтворювати набуті знання, а й творчо мислити, володіти високо розвиненими професійними компетентностями й особистісними якостями, прагнути постійно реалізовувати свій творчий потенціал (с. 56). Пріоритетним напрямком розвитку компетентнісно спрямованої освіти О. Позднякова (2019) визначає засоби моделювання виховної системи закладу вищої освіти. У результаті теоретико-емпіричних розвідок дослідниця доходить думки про значення засобів виховної роботи, які створюють простір для самореалізації здобувача вищої освіти та його гармонійного життєздійснення (с. 39-48).

Отже, огляд сучасних наукових досліджень підтверджує актуальність розбудови мистецької вищої освіти з позиції набуття здобувачами освіти компетенцій (*Методичні рекомендації*, 2013), зміст яких більшістю дослідників охарактеризовується варіативністю, динамічністю та орієнтацією на соціальне замовлення. Зміст та перелік професійних компетенцій майбутніх медіадизайнерів також залежить від ступеня орієнтованості закладів вищої мистецької освіти на інтеграцію в європейський освітній простір. На підтвердження цієї думки наведемо Стратегічну програму Європейського співробітництва в галузі освіти та професійної підготовки "Освіта і навчання 2020", що вказує на важливість та необхідність реформування національної професійної освіти в напрямку зближення з європейською.

Проведений нами огляд проблематики медіадизайну в закладах вищої освіти вказує на потребу в уточненні переліку результатів навчання за освітньо-професійною програмою 022 Дизайн (спеціалізації Медіадизайн), з позицій компетентнісного підходу до освіти та сучасних вимог до фахівця цієї кваліфікації.

Метою статті є визначення компетенцій майбутніх фахівців з медіадизайну та огляд ресурсів закладу вищої мистецької освіти для реалізації освітньо-професійної програми 022 Дизайн спеціалізації «Медіадизайн».

Методи дослідження. Вивчення особливостей медіадизайну відбувалось шляхом аналізу змісту дотичних дисциплін, що складають базис медіапростору. Проектування освітньо-професійної програми спеціалізації «Медіадизайн» в системі професійної підготовки здійснювалось на підставі аналізу рекомендацій Стандарту вищої освіти 022 Дизайн, узагальнення і екстраполяції власного науково-педагогічного та мистецького досвіду.

Зміст інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей здобувачів освіти спеціалізації «Медіадизайн». Довгий час професійна педагогіка вимірювала якість професійної підготовки рівнем засвоєння загальних та професійних знань, умінь та навичок здобувачів освіти. Запас набутих знань вимірювався щорічним зрізом рівня знань з

попередньо вивчених дисциплін. Проте аналіз сучасних досліджень вказує на те, що рівень знань є необхідним, але не однозначним показником якості професійної підготовки, професійної майстерності та готовності до професії. Визначаючи мету підготовки майбутніх фахівців у сучасній системі вищої освіти, більшість дослідників акцентують увагу на необхідності вирішення завдань, які значно розширилися та змінилися (Локшина, 2009). З огляду наукових досліджень, а також власного науково-педагогічного та мистецького досвіду доходимо думки про те, що підготовка фахівця до професійної діяльності в сучасних умовах вимагає не стільки енциклопедичних знань, скільки вміння віднайти і отримати необхідну інформацію та зробити правильні висновки, а з іншого боку – продемонструвати володіння специфічними професійними компетенціями. Адже серед актуальних завдань, які сьогодні визначені перед професійною мистецькою освітою її стейхолдерами, особливе місце посідає саме *відповідність* набутих ними професійних компетенцій вимогам ринку праці, яку ми і можемо розглядати як ознаку якості здобутої професійної освіти. Саме тому серед головних завдань закладів вищої освіти визначають (Дмитриченко та ін., с. 172) здійснення освітньої діяльності, яка відповідає стандартам вищої освіти, забезпечення культурного й духовного розвитку особистості, а також виконання суспільного замовлення на підготовку фахівців, задоволення попиту на окремі спеціальності на ринку праці, що сприятиме вдалому працевлаштуванню молодих фахівців.

Компетентнісний підхід до організації освітнього процесу, який ми визначаємо як спробу дати відповідь на запитання, чому і як навчати сьогодні здобувача освіти (Овчарук, 2010), спирається на документи Міжнародної комісії Ради Європи, яка розглядає поняття компетентності як «загальні або ключові базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, навчальні навички та вміння, опорні знання» тощо. Сформованість у майбутнього фахівця професійних компетенцій передбачає його спроможність сприймати та відповідати на

індивідуальні й соціальні виклики, а також здатність виявляти професійні ставлення, цінності тощо (Ключові компетенції, 2012).

У нашому дослідженні переліку компетенцій майбутнього медіадизайнера ми спирались на вітчизняні наукові дослідження, на Стандарт вищої освіти 022 Дизайн та європейський досвід професійної освіти та розуміння того, що компетентність об'єднує в собі когнітивну і навичкову складову освіти; поняття компетентності інтерпретується відповідно до професійної складової освітнього процесу; компетентність має інтеграційну природу, оскільки вона знаходиться на стику різноманітних сфер суспільної діяльності. Відповідно до такого розуміння компетентностей та відповідно до Стандарту компетентності можна розділити на інтегральну, загальну і спеціальну компетентності.

Розробники стандарту 022 Дизайн (*Стандарт вищої освіти*, 2018) визначають три види компетентностей для майбутнього дизайнера:

- інтегральна компетентність;
- загальні компетентності;
- спеціальні компетентності, пов'язані із специфікою професійної діяльності в галузі дизайну. У подальшому дослідженні будемо дотримуватись цієї трьохкомпонентної класифікації.

Щодо специфіки медіадизайну підкреслимо, що сутність медіадизайну в його міждисциплінарності – медіадизайн багатопрофільний за тематикою і за формою подачі. Цей вид дизайну базується на знаннях з образотворчого мистецтва, з основ мистецтва кіно і театру, журналістики, аудіо- і відеотехнологіях подання цифрової інформації. Стандарт освіти 022 Дизайн охоплює види дизайну, які у свої основі несуть статичну візуальну картинку, медіадизайн розкриває динамічний візуальний ряд, форма подачі якого не завжди є образотворчою. Окрім цього, сучасна медіагалузь охоплює безліч елементів. Окрім традиційних каналів: телебачення, радіо, газети, журнали, книги, кіно та музичні записи, все більшу частку медіадизайну складає інтернет, відео- та комп'ютерні ігри, мобільні пристрої

(наприклад, планшетні комп'ютери, iPad), мобільні телефони. Розвиток інформаційних технологій сприяє створенню галузі мультимедійного медіасередовища, що за своєю структурою та сутністю багатопрофільне, варіативне та мобільне. Тому сьогодні до медіадизайну відносять веб-дизайн, арт-дизайн, рекламний дизайн, теледизайн тощо.

Фахівець з медіадизайну має бути підготовлений до роботи у видавництвах та редакціях ЗМІ, на телебаченні (моушен-дизайнер, дизайнер медіа (створення аудіо-, відео- та графічно-текстового контенту тощо); в установах і організаціях державної і приватної форми власності (адміністратор, модератор, контент-редактор інтернет-ресурсу тощо), в інтернет-виданнях, інформаційних агенціях, медійних відділах будь-якої організації. Але варто зазначити, що медіадизайн, окрім художньо-творчих компетентностей, потребує формування інформаційної, комунікаційної та цифрової компетенцій. Продуктом медіадизайну є форма повідомлення через статичний або динамічний носій. Інформаційне середовище сьогодні не тільки динамічне, але віртуальне і цифрове, перетворюючи поле діяльності дизайнера-медійщика в нове комунікативне середовище. Таке середовище включає в себе одночасно різноманітні канали інформації – текст, звук, візуальний статичний і динамічний ряд. Таким чином, сьогодні медіадизайн включає в себе елементи графічного, інформаційного, рекламного, корпоративного та інших видів дизайну.

Тому, на нашу думку, зміст професійної компетентності майбутнього медіадизайнера має розглядатися з трьох позицій: професійно-особистісної, професійно-діяльній та професійно-творчої. Професійно-особистісний блок демонструє засвоєння професійних знань і умінь, розвиток інтелектуального потенціалу, формування емоційно-вольової сфери. Професійно-діяльній блок визначається практичним застосуванням теоретичних та практичних знань, формуванням мотивації до колективної та командної роботи, успішною інтеграцією в соціум і професійною самореалізацією. Професійно-творчий блок

пов'язаний зі створенням умов для саморозвитку та навчання впродовж життя, формування готовності здобувача освіти до реалізації інноваційних ідей, набуття нової інформації, оволодіння новітніми технологіями.

На підставі аналізу, зазначеного вище, ми сформулювали *інтегральну компетентність* майбутнього медіадизайнера таким чином: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі медіадизайну, що передбачає застосування образотворчих, медіа та інформаційних теорій, методів, технологій дизайну з представлення візуальної інформації та характеризується комплексністю інноваційного проектного підходу, високим рівнем інтерактивності та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: розуміння галузі дизайну та поняття особливостей професійної діяльності медіадизайнера; здатність спілкуватися державною мовою й іноземною мовами та використовувати її для своєї інноваційної роботи; використовувати медіа технології; працювати в команді та брати на себе відповідальність за певні напрямки професійної діяльності; оцінювати та забезпечувати якість медійних продуктів та проєктів; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність; використовувати психологічні та етичні вимоги в процесі спілкування та при управлінні людьми; здатність прогнозувати вплив соціально-економічних рішень на підприємницьку діяльність; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена українського суспільства; зберігати та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння загальної історії та закономірностей розвитку медіапростору.

Спеціальні компетентності: здатність застосовувати спеціалізовані знання, концептуальні методи та методики дизайну в медіапросторі; створювати зовнішню форму інформаційних продуктів медіадизайну, застосовуючи композиційну побудову; використовувати в професійній діяльності сучасні технічні засоби та інформаційно-комунікаційні технології для створення об'єктів медіадизайну; візуалізувати об'єкти навколишнього середовища засобами рисунку, пластичної анатомії та

живопису для розв'язання завдань медіадизайну; здійснювати колористичне вирішення майбутнього об'єкту медіадизайну; до проєктування креативних елементів візуальних комунікацій; застосовувати навички ілюстрації та анімації для створення тривимірних зображень; розробляти засоби візуальної комунікації веб-дизайну для інтерфейсів та інтернет-сайтів; використовувати закономірності візуального сприйняття шрифту, методи та прийоми типографіки для оформлення об'єктів медіадизайну; здійснювати відеомонтаж та відеодизайн об'єктів медіадизайну; режисерського відбору, узагальнення та образного осмислення змістової форми художнього матеріалу, розробки сюжету, формування сценарію та його реалізації в інтерактивний простір; проводити інноваційну діяльність у галузі реклами та соціальних комунікацій; застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну і стилів в медіадизайні; застосовувати сучасні методики з управління у сфері мистецтва та дизайну, реалізовувати маркетингові стратегії, які забезпечують успішний розвиток медіапроектів; проводити звукозаписи, застосовуючи весь спектр технічних можливостей комп'ютерних технологій; до використання новітніх інструментів та технологій у медіадизайні; до розуміння значення кіномистецтва в сучасному суспільстві, використання знань про специфіку кіноіндустрії для медіапроектів; володіти підприємницькими навичками в професійній діяльності; володіти менеджментом командної роботи для провадження дизайн-діяльності в галузі медіадизайну; досягати успіху в професійній діяльності медіадизайнера, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів.

На нашу думку, вище наведені компетентності дозволяють визначити оптимальний набір компетенцій майбутнього медіадизайнера, які дозволяють підготовку якісного фахівця, спроможного конкурувати у медіапросторі: проєктувальна; креативна; технологічна; комунікативна; інтерактивна.

Дисципліни, які входять до освітньо-професійної програми «Медіадизайн» (на

прикладі Хортицької національної академії (м. Запоріжжя)).

Під час розробки змісту освітньо-професійної програми (спеціальність «Медіадизайн») (далі: ОПП Медіадизайн) ми виходили з традиційного розуміння поняття «медіадизайн», а саме: це художньо-технічне оформлення та подання інформації на основі ергономічної роботи інформаційних джерел, функціональних можливостей подання інформації, естетики візуальних форм її представлення та психологічних критеріїв сприйняття її людиною.

Метою освітньої програми «Медіадизайн» нами було визначено: створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих фахівців з медіадизайну, які володіють загальними та спеціальними фаховими компетентностями та здатні виконувати дизайнерські розробки з оформлення та подання медіаконтенту, творчо осмислювати національну та світову спадщину та володіти функціональними можливостями подання інформації.

Обов'язковою умовою підготовки майбутніх дизайнерів є проєктна діяльність, спрямована на створення нових дизайн-продуктів, наділених утилітарними якостями. На сьогодні проєктування базується на засадах художньої творчості, яка забезпечує діяльність дизайнера творчою складовою та не зводить дизайнерську діяльність на звичайне ремесло. Дизайнерська діяльність завжди передбачає внесення новизни в продукт проєктування, що можливо лише за наявності високої професійної компетентності. У проєктній діяльності формується одна з ключових компетенцій майбутнього медіадизайнера – *проєктувальна компетенція*. Як основа дизайн-професії, проєктувальна компетенція забезпечує сучасність, актуальність, корисність дизайн-продукту як результат діяльності дизайнера. Проєктувальна компетенція ґрунтується на ідеї симбіозу знань, теорій і практик різних галузей, визначає поведінку медіадизайнера під час розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблеми в галузі медіадизайну. Формування проєктувальної компетенції в майбутніх медіадизайнерів, які навчаються у Хортицькій національній академії (м. Запоріжжя) за ОПП Медіадизайн, здійснюється упродовж

усієї освітньої підготовки шляхом безпосереднього та опосередкованого вивчення певних дисциплін, до яких належать: «Рисунок та пластична анатомія», «Основи рисунку та перспективи», «Спеціальний живопис», «Композиція», «Шрифти і типографіка», «Кольорознавство», «Ілюстрація та анімація», «Історія дизайну та стилів». В освітньому процесі забезпечено наступність навчальних дисциплін, інтегративність знань дисциплін теоретичного, художнього та проєктного спрямування. Набуті компетенції проходять апробацію під час проходження практик: мистецької, навчальної, технологічної та переддипломної.

Креативна компетенція відповідає за оригінальність та творчий підхід у вирішенні дизайн-задач. Від рівня сформованості креативної компетенції залежить оригінальність особистості медіадизайнера та формування власного унікального стилю, який цінується в сучасному медіапросторі. Варто зазначити риси, що особливо поцінуються стейкхолдерами: винахідливість, спритність, швидкість реакції на потреби часу, ці риси формуються під час безпосередньої взаємодії здобувачів освіти з виробничим колективом. Зміни, що відбуваються в суспільстві, а саме, розвиток цифрових технологій, упровадження інтерактивних систем комунікації, мультимедійність дизайну, потребує від здобувача освіти володіння сучасними медіа технологіями – формування *технологічної компетенції*. Форма та носії медіа інформації можуть бути абсолютно різними, вибір цифрового або аналогового каналу подачі інформації може бути доречним в одному випадку і неприйнятним в іншому. Формування технологічної компетентності передбачає не тільки володіння сучасними цифровими технологіями, але вміння обирати форму подачі матеріалу, використовувати знання із суміжних дизайну галузей. Тому в освітній процей медіадизанерів були внесені дисципліни «Інформаційні технології, системи та ресурси», «Веб-дизайн», «Візуальні комунікації», «Основи режисури», «Відеомонтаж та відеодизайн». Варто відзначити такий предмет, як «Основи екології», у якому

серед іншого розглядаються питання екології інформації.

Розвиток *комунікативної компетенції* забезпечується під час безпосередньої взаємодії здобувачів освіти зі студентським, педагогічним чи виробничим колективом в процесі вивчення наступних дисциплін: «Менеджмент і маркетинг в мистецтві», «Реклама і соціальні комунікації», «Економіка», «Правознавство», «Культурологія», «Соціологія», «Психологія». Набуття навичок *soft skills*, як противага спеціальним вузькопрофільним навичкам, допомагає швидко пристосовуватися до динамічних соціальних умов, змінювати сферу зайнятості, творчо вирішувати нестандартні завдання (*Стандарти і рекомендації*, 2015)

Зважаючи на потенційні місця працевлаштування, було визначено дисципліни, які мають забезпечувати розвиток *інтерактивної компетенції*: Інтерактивні медіа, Звукорежисура, Основи режисури, Історія кіноіндустрії. Актуальність взаємодії з віртуальною реальністю, дистанційні форми навчання та спілкування, віртуальні адвенти, діалог з аудиторією та передача інформації із забезпеченням зворотного зв'язку – це нова реальність, у якій можна імпровізувати, маючи впевнений базис знань особливостей телефонного, відео, супутникового та інтернет-зв'язку, комп'ютерних та відеоігор. Проєктування події, розвиток, підтримка та вміння тримати увагу глядача розвивають інтерактивну компетенцію.

Вище наведені дисципліни ОПП Медіадизайн Хортицької національної академії (м. Запоріжжя) забезпечують етапи процесу проєктування: підготовку, розробку, перевірку та оприлюднення медіапродукту.

Висновки. Специфіка діяльності медіадизайнера полягає в здатності виконувати медіадизайнерські розробки в контексті сучасної культури. Набуття майбутніми медіадизайнерами системи знань, навичок та умінь спрямовано на формування інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей, які слід розглядати як результат освітнього процесу професійної підготовки. Специфіку професійної готовності до здійснення медіадизайну відображають спеціальні компетентності: здатність

використовувати в професійній діяльності сучасні технічні засоби та інформаційно-комунікаційні технології для створення об'єктів медіадизайну; візуалізувати об'єкти навколишнього середовища засобами рисунку, пластичної анатомії та живопису для вирішення завдань медіадизайну; здійснювати колористичне вирішення майбутнього об'єкту медіадизайну; до проєктування креативних елементів візуальних комунікацій; розробляти засоби візуальної комунікації веб-дизайну для інтерфейсів та інтернет-сайтів тощо. Важливою ознакою результативності освітнього процесу в закладі вищої мистецької освіти є здатність випускників реалізувати ці та інші специфічні компетенції на робочому місці.

У набутті майбутніми медіадизайнерами професійно важливих якостей та здатностей ключову роль відіграють ресурси закладу вищої освіти. Зокрема, зміст та структура освітньо-професійної програми виступають вихідним позиціями для розбудови цілісної компетентісно орієнтованої освіти майбутніх фахівців. Нами було осмислено програмно-методичні ресурси закладу освіти з розвитку в майбутніх медіадизайнерів таких загальних компетенцій, як: комунікативні, проєктувальні, креативні, технологічні, інтерактивні компетенції. На прикладі освітнього процесу в Хортицькій національній академії (м. Запоріжжя) продемонстровано наше бачення щодо програмного забезпечення, наведені назви окремих програм.

Перспективи подальших розвідок полягають у пошуку та вербалізації ресурсів закладу вищої мистецької освіти, які забезпечуватимуть розвиток вузькоспеціальних компетенцій майбутніх медіадизайнерів як затребуваних фахівців у сучасному глобалізованому цифровому просторі. Серед перспективних завдань навчально-методичного контексту нами визначене виявлення нових сучасних форм і методів мистецького освітнього процесу, що дозволить корегувати і змінювати структуру дизайн-освіти в сторону підвищення якості освітніх послуг мистецького та дизайнерського спрямування.

Література

- Зязюн І. А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. 2005. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/853/1/05ziasno.pdf>
- Ключові компетенції. Дослідження організації Європейського співробітництва та розвитку. *Інформаційн. вісн. освітньої політики в Європі*. Київ. 2012. С. 13–14.
- Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики* / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: "К.І.С". 2010. 171 с.
- Локшина О. І. Становлення компетентнісної ідеї в європейській освіті. Київ : Педагогічна думка, 2009. С. 21–30
- Максимова А. Б. Компетентнісний підхід до розвитку проектної культури майбутніх фахівців із графічного дизайну *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент* Вип. 10. 2015. с. 144–155.
- Методичні рекомендації з розроблення складових галузевих стандартів вищої освіти (компетентнісний підхід) / Укладачі: В. Л. Гуло, К. М. Левківський, Л. О. Котоловець, Н. І. Тимошенко, В. П. Погребняк, А. В. Гончарова, М. О. Присенко, М. В. Симонова, Н. В. Крошко. Київ : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2013. 92 с.
- Оршанський Л. Сучасні вимоги й особливості професійної підготовки майбутніх дизайнерів у закладах вищої освіти. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент Серія: Педагогічні науки. Вип. 15. 2020. С. 43–56.* <https://doi.org/10.37041/2410-4434-2020-15-3>
- Позднякова О. Л. Інтерпретація концепту «виховна система» у педагогічній науці. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін..]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2019. Вип. 1(1).С. 39-48 DOI : 10.51706/2707-3076-2019-1-4*
- Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн» URL : <http://surl.li/qltd>
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ : ТОВ "ЦС", 2015. 32 с.
- Дмитриченко М. Ф. , Бахтіярова Х. Ш., Глушенко Н. М. та ін. Фундаменталізація професійної підготовки у вимірі Європейського освітянського простору. Київ : НТУ. 2013. 276 с.
- Чирчик С. В. Теоретичні і методичні основи формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів з дизайну інтер'єру. дис. ... доктора педагогічних наук, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомир, 2017. 774 с.

References

- Ziazun, I. A. (2005). Philosophy of pedagogical quality in the system of continuing education. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/853/1/05ziasno.pdf> (ukr).
- Key competencies. Research of the Organization for European Cooperation and Development. (2012). *Information bulletin of educational policy in Europe* 13–14. (ukr).
- Ovcharuk, O. V. (Ed.) (2010). Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives. *Library on educational policy: "K.I.C"* (ukr).
- Lokshyna, O. I. (2009). Formation of the competence idea in European education. *Pedagogical thought*, 21–30 (ukr).
- Maksimova, A. (2015). Competence approach to the culture of design for future specialists of graphic design. *Art education: content, technologies, management* Iss. 10. 144–155 (ukr).
- Hulo, V. L., Levkivskiy, K. M., Kotolovets, L. O., Tymoshenko, N. I. , Pohrebniak, V. P., Honcharova, A. V., Prysenco, M. O., Symonova, M. V. & Kroshko, N. V. (Eds.) (2013). Methodical recommendations for the development of constituents of education field standards of higher education (competence approach) Institute of Innovative Technologies and Educational Content of the Ministry of Education and Science of Ukraine (ukr).
- Orshanskyi, L. (2020). Modern requirements and features of professional training of future designers in higher education institutions *Art education: content, technologies, management Series: Pedagogical Sciences. Iss. 15. 43–56.* <https://doi.org/10.37041/2410-4434-2020-15-3> (ukr).

- Pozdniakova, Olena (2019). The interpretation of the educational system concept in pedagogical science Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Series: Pedagogy. Social Work) : scientific journal : Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education -Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy of Zaporizhzhia Regional Council. Iss. 1(1). 39–48 <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2019-1-4> (ukr).
- Standard of higher education of the first (bachelor's) level, field of knowledge 02 "Culture and art" in specialty 022 "Design" <http://surl.li/qltd> (ukr).
- Standards and recommendations for quality assurance in the European Higher Education Area (ESG). (2015). "CS" LLC (ukr).
- Dmytrychenko, M. F., Bakhtiarova, Kh. Sh. & Hlushenok, N. M. (Eds). (2013). Fundamentalization of professional training in the dimension of the European educational space. NTU (ukr).
- Chyrchuk, Sergiy (2017). Theoretical and methodical bases for the formation of professional competence of future Bachelors in interior design. Thesis for the degree of Doctor of Pedagogical Sciences, Zhytomyr Ivan Franko State University (ukr).

КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД КАК БАЗИС ПРОЕКТИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРОГРАММЫ МЕДИАДИЗАЙН

Наталья Деревянко, кандидат педагогических наук, доцент, заведующая кафедрой дизайна, Хортицкая национальная академия, Запорожье, Украина, e-mail: nataliyader@gmail.com

В статье освещен теоретический аспект и приведены практические пути проектирования профессиональной образовательной программы Медиадизайн. Исследованы особенности профессиональной подготовки дизайнерского направления. Рассмотрены актуальные вопросы обеспечения качества образовательного процесса будущих медиадизайнеров инструментами компетентностного подхода. Статья освещает важность моделирования компетенций и особенности внедрения компетентного подхода в процесс профессиональной подготовки для соискателей высшего образования. Проанализированы вопросы значимости моделирования компетенций и особенности внедрения компетентностного подхода в процесс профессиональной подготовки будущих медиадизайнеров в высшей школе. Доказано, что качество профессиональной подготовки будущих медиадизайнеров обоснованно вызывает необходимость формирования у студентов необходимых компетенций, которые сочетают знания, навыки, умения; способности и черты личности; показатели общей культуры; умение качественно выполнять профессиональные обязанности. Приобретение будущими специалистами системы проектных, креативных, технологических, коммуникативных и интерактивных знаний, навыков и умений, направлены на формирование компетенций, которые следует рассматривать как результат качественной профессиональной подготовки по профессиональной образовательной программе Медиадизайн.

Ключевые слова: медиадизайн, дизайн-образование, профессиональная образовательная программа, профессиональная подготовка будущих медиадизайнеров, компетентностный подход в образовании, компетенции медиадизайнера.

COMPETENCE APPROACH IN DESIGNING A PROFESSIONAL EDUCATIONAL PROGRAM MEDIADESIGN

Nataliya Derevyanko, Candidate of Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Design, Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy, Zaporizhzhia, Ukraine, e-mail: nataliyader@gmail.com

The theoretical aspect is highlighted and practical ways of designing a professional educational program Mediadesign are presented. The features of professional training in the design direction have been investigated. Topical issues of ensuring the quality of the educational process of future media designers using the tools of the competence approach are considered. The article highlights the importance of modeling competencies and the peculiarities of introducing a competent approach into the process of professional training for applicants for higher education. The issues of the importance of modeling competencies and the peculiarities of introducing a competence-based approach into the process of professional training of future media designers in higher education are analyzed. It is proved that the quality of professional training of future media designers justifiably causes the need for the formation of the necessary competencies among students, which combine knowledge, skills, abilities; abilities and personality traits; general culture indicators; the ability

to perform professional duties efficiently. The acquisition by future specialists of a system of design, creative, technological, communicative and interactive knowledge, skills and abilities is aimed at the formation of competencies, which should be considered as a result of high-quality professional training in the professional educational program Mediadesign.

The specificity of a media designer's activity lies in the ability to carry out design developments in the context of modern world material and artistic culture, to creatively comprehend the national heritage and to master the skills of using advanced digital technologies as much as possible, provides ample opportunities for employment, professional growth and further scientific activities; the ability to perform complex specialized tasks and solve complex problems in the field of digital media, provides for the implementation of innovations in professional activities and is characterized by the uncertainty of conditions and requirements.

Determining the competencies of a media designer makes it possible to determine a clear logical and consistent structure for the design of an educational and professional program Media design. The acquisition by future media designers of a system of knowledge, skills and abilities is aimed at the formation of integral, general and special competencies, which should be considered as a result of the educational process of professional training of Mediadesign.

Key words: *media design, design education, professional educational program, professional training of future media designers, competence-based approach in education, media designer competencies.*

Стаття надійшла до редакції / Received 16.10.2020

Прийнята до друку / Accepted 13.11.2020

Унікальність тексту 96,2 % (Unicheck ID 1007359821)

© Дерев'янка Наталія Володимирівна, 2020